

**Treoir don Bheartas maidir le hlompar
Dearfach a Bhainistiú agus Iompar Dearfach a
Chur Chun Cinn
Seirbhísí Réamhscoile agus Aoise Scoile**

Clár Ábhair

1.0 Cuspóir	3
2.0 Bunriachtanais bheartais	4
Ceanglas 1	4
Ceanglas 2	5
Ceanglas 3	5
Ceanglas 4	6
3.0 Dea-chleachtas maidir le Beartas Iompraíochta a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm	6
4.0 Aguisín.....	8
4.1 Faisnéis Tacaíochta.....	8

1.0 Cuspóir

Is é cuspóir an treoidhoiciméid seo ná seirbhísí luathbhlianta (aois réamhscoile agus scoile) a sholáthar leis na riachtanais rialála don bheartas sonrach maidir le hlompraíocht a Bhainistiú agus tacú le hiompar dearfach agus é a chur chun cinn, mar atá leagtha amach san [Acht um Chúram Leanaí \(1991\) Rialacháin um Sheirbhís Luathbhlianta \(2016\)](#) agus san [Acht um Chúram Leanaí \(1991\) Clárú Seirbhísí Aoise Scoile \(2018\)](#). Soláthraítear leis an gcáipéis seo na bunriachtanais rialála, chomh maith le leideanna agus breithnithe a thacóidh le soláthraithe cláraithe chun a chinntiú go bhforbraítear a mbeartas agus a nósanna imeachta go hiomlán agus go léirítear iad sna cleachtais ina seirbhís.

Ba cheart an fhaisnéis sa doiciméad seo a chur i bhfeidhm ar an mbeartas sonrach maidir le hlompar a Bhainistiú agus ar nósanna imeachta na seirbhíse a ghabhann leis. Ba cheart an cháipéis seo a léamh i gcomhar leis an [Treoir Phraiticiúil maidir le Beartais, Nósanna Imeachta agus Ráitis a Fhorbairt i Seirbhísí Luathbhlianta](#), an [Creat Cáilíochta agus Rialála](#) agus na [Treoirínte Náisiúnta Cáilíochta do Sheirbhísí Cúraim Leanaí atá in Aois Scoile](#).

Nóta: Tá an beartas seo riachtanach do sheirbhísí réamhscoile agus d'aois scoile araon. Sa cháipéis seo cuirfear cúinsí beartais ar fáil don léitheoir maidir lena gcineál seirbhíse, na leanaí, daoine óga agus baill foirne laistigh di. Mura sonraítear é, baineann na cúinsí beartais sa cháipéis seo le seirbhísí réamhscoile agus d'aois scoile araon.

Le haghaidh tagartha amháin atá an cháipéis seo. Níor cheart glacadh leis go bhfuil an treoir a chuirtear ar fáil cuimsitheach nó go dtugtar léi freagra cinntitheach i ngach cás.

Tá tuilleadh acmhainní ar fáil in [Aguisín 1](#).

Ceanglais Rialála maidir leis an mbeartas seo

Réamhscoil; Na Rialacháin fán Acht um Chúram Leanaí (1991) um Sheirbhísí Luathbhlianta (2016) Sceideal 5.1 (e)

Ciallaíonn beartas maidir le hiompar a bhainistiú i ndáil le seirbhís réamhscoile, beartas

- (a) tacú le hiompar dearfach na leanaí réamhscoile atá ag freastal ar an tseirbhís,
- (b) sonraítear cuir chuige chun iompar dúshlánach linbh réamhscoile atá ag freastal ar an tseirbhís a bhainistiú agus chun cabhrú leis an leanbh a iompar nó a hiompar a bhainistiú de réir mar is cuí d'aois agus do chéim forbartha an linbh.

Cúram Aoise Scoile; An tAcht um Chúram Leanaí (1991) Clárú Seirbhísí Aoise Scoile (2018) Sceideal 6.1 (d)

Ciallaíonn polasaí maidir le hiompar a bhainistiú i ndáil le seirbhís aoise scoile, polasaí

- (a) tacaíocht a thabhairt d'iompar dearfach na leanaí in aois scoile atá ag freastal ar an tseirbhís,
- (b) sonraítear cuir chuige chun iompar dúshlánach agus bulaíocht ag leanbh atá in aois scoile atá ag freastal ar an tseirbhís a bhainistiú agus chun cabhrú leis an leanbh a iompar nó a hiompar a bhainistiú de réir mar is cuí d'aois agus do chéim forbartha an linbh.

2.0 Bunriachtanais bheartais

Moltar Ráiteas Beartais don bheartas seo in éineacht leis na bunriachtanais mar a leagtar amach tuilleadh sa cháipéis seo. Ba cheart go leagfaí amach sa ráiteas beartais maidir le hiompraíocht bhainistíochta/tacaíocht d'iompraíocht dhearfach tiomantas na seirbhíse do leanaí a chosaint, agus do thimpeallacht shábháilte, mheasúil agus chothaitheach a sholáthar inar féidir le gach leanbh agus/nó duine óg súgradh, foghlaim, scíth a ligean agus forbairt. Ba cheart go leagfaí amach sa ráiteas beartais tiomantas na seirbhíse do straitéisí atá sábháilte, measúil, iomchuí ó thaobh na forbartha de agus leanbhlárnach a chur chun feidhme chun iompar dearfach a bhainistiú agus a chur chun cinn.

Ba cheart don ráiteas beartais gealltanais a thabhairt go n-áiritheoidh an tseirbhís go ndéanfar ionchais shoiléire do gach duine fásta maidir le hidirghníomhaíochtaí cuí agus cleachtais mheasúla le leanaí agus le daoine óga a mhionsonrú agus a thuiscint. Cuid lárnach den Ráiteas maidir le Cumhdach Leanaí mar a cheanglaítear le Tús Áite do Leanaí (2015) is ea iompar bainistíochta seirbhíse agus beartas maidir le hiompar dearfach a thacú. Cé go bhféadfadh ró-obair a bheith ann, tá ceanglas reachtach ann an dá dhoiciméad a bheith i bhfeidhm, agus ba cheart é sin a lua go soiléir sa ráiteas beartais.

Ceanglas 1

Leagtar amach sa bheartas iompraíochta bainistíochta conas a thacaítear le folláine dhearfach shóisialta, mhothúchánach agus iompraíochta leanaí agus conas a chuirtear chun cinn í, rud a léiríonn cleachtas gairmiúil cothrom le dáta.

Ní mór na sonraí seo a shonrú sa pholasaí. (Ní liosta iomlán é seo):

- (a)** Na straitéisí atá i bhfeidhm sa tseirbhís chun iompar dearfach a chur chun cinn, ag deimhniú go bhfuil na straitéisí seo oiriúnach ó thaobh forbartha agus cultúir de do na leanaí atá ag freastal orthu.
- (b)** An chaoi a n-oibríonn an tseirbhís go réamhghníomhach agus i gcomhpháirtíocht le leanaí ar ionchais iompraíochta.
- (c)** Moltar don fhoireann a bheith freagrúil, machnamhach agus cúramach ina gcur chuige i leith leanaí, agus é mar aidhm acu soláthar na seirbhíse a choinneáil intuartha, comhsheasmhach, freagrúil agus slán do leanaí.
- (d)** Sa chás go bhfuil cur chuige duine lárnach i bhfeidhm, leagtar amach sa bheartas an cur chuige seo mar bhealach chun tacú le leanaí agus le daoine óga ceangaltáin shlána a chruthú agus dlúthchaidrimh a thógáil.
- (e)** Conas a chruthaíonn agus a chothaíonn an tseirbhís timpeallacht ina dtacaítear le folláine gach linbh agus gach duine óig agus ina gcuirtear chun cinn í.
- (f)** Cuirfidh an fhoireann sin riachtanais agus riachtanais aonair leanaí san áireamh agus pleananna á bhforbairt acu chun tacú le hiompraíochtaí dearfacha agus chun iad a chur chun cinn.

**Seirbhís
Réamhsco**

I gcás seirbhísí réamhscoile, sonraítear an méid seo a leanas sa bheartas:

- (g) An cur chuige atá le leanúint maidir le cúrsaí forbartha a d'fhéadfadh teacht chun cinn idir leanaí ó am go ham, mar shampla iompraíochtaí phríoctha.

Seirbhís d'aois scoile

I gcás Seirbhísí Cúraim Aoise Scoile, sonraítear an méid seo a leanas sa pholasaí:

- (h) An chaoi a n-oibríonn an tseirbhís go réamhghníomhach agus i gcomhpháirtíocht le leanaí ar ionchais iompraíochta.
- (i) Ní ghlactar leis an mbulaíocht laistigh den tseirbhís. Tugtar sainmhíniú sa pholasaí ar bhulaíocht agus ar chineálacha bulaíochta agus leagtar amach ann na gníomhartha a leanann an tseirbhís chun freagairt don bhulaíocht agus chun í a bhainistiú.

Ceanglas 2

Leagtar amach sa bheartas cleachtais atá toirmiscthe sa tseirbhís (e.g. pionós corpartha, cleachtais dhíghrádaithe nó faillíocha).

Ní mór na sonraí seo a shonrú sa pholasaí. (Ní liosta iomlán é seo):

- (a) Go bhfuil sé toirmiscthe sa tseirbhís don fhoireann aon chleachtais a úsáid atá dímhéasúil ar leanaí agus/nó ar a dteaghlaigh, atá táireach, dúshaothraithe, imeaglaithe ar leanbh, agus/nó atá díobhálach nó faillíoch go mothúchánach nó go fisiciúil i leith aon linbh. Tá a fhios ag an bhfoireann go bhfuil aon bhagairtí a chuirtear in iúl trí theanga choirp agus/nó trí idirghníomhaíochtaí ó bhéal le leanaí ag imeaglú agus nach nglacfar leo sa tseirbhís.
- (b) Go bhfuil cosc ar phionós corpartha a úsáid sa tseirbhís.
- (c) Toirmisctear sa tseirbhís cleachtais lena n-eisiatar leanaí óna bpíaraí.
- (d) Tá an fhoireann sin ar an eolas faoi na cleachtais thoirmiscthe sin agus ní féidir iad sin a úsáid sa tseirbhís riamh.

Ceanglas 3

Sonraítear sa bheartas go ndéantar na nósanna imeachta maidir le cosaint agus leas leanaí a bhainistiú i gcomhréir le ráiteas coimirce na seirbhíse.

Ní mór na sonraí seo a shonrú sa pholasaí. (Ní liosta iomlán é seo):

- (a) Go bhfuil ráiteas coimircithe leanaí cothrom le dáta ag an tseirbhís atá ar taispeáint sa tseirbhís, a bhfuil gach ball foirne ar an eolas faoi agus ar féidir leo tagairt a dhéanamh dó.
- (b) Go bhfuil an fhoireann sin tar éis páirt a ghlacadh in oiliúint ar líne do Leanaí ar dTús, agus go bhfuil deimhnithe ina leith sin ar comhad. Tá a fhios ag an bhfoireann gur daoine sainordaithe iad faoin Acht um Thús Áite do Leanaí 2015.
- (c) Go raibh Duine Idirchaidrimh Ainmnithe ag an tseirbhís chun saincheistanna cosanta leanaí a bhainistiú, agus go bhfuil an fhoireann ar an eolas faoi cé hé an duine sin. Ba cheart don duine sin leas a bhaint as oiliúint chuif agus a bheith ar an eolas faoina bhfreagrachtaí, lena n-áirítear i gcás ina mbaineann ábhair inní maidir le cosaint le cóireáil foirne do leanaí.

Ceanglas 4

Leagtar amach sa bheartas an chaoi a gcuirtear cúnamh ar fáil don fhoireann a thacaíonn le hiompar agus riachtanais mhothúchána leanaí.

Ní mór na sonraí seo a shonrú sa pholasaí. (Ní liosta iomlán é seo):

- (a) Cuirfear na tacaíochtaí is gá ar fáil do bhaill foirne chun freagairt go dearfach d'iompar leanaí agus daoine óga. D'fhéadfaí a áireamh leis sin faisnéis, oiliúint, cruinnithe foirne agus/nó tacaíocht agus maoirseacht a sholáthar, ach gan a bheith teoranta dóibh sin amháin.
- (b) Na bearta lena chinntiú go dtacaítear le baill foirne oibriú i gcomhpháirtíocht le tuismitheoirí/caomhnóirí chun a chinntiú go bhfaigheann leanaí cur chuige comhsheasmhach agus comhroinnte maidir le freagairt d'iompar.

3.0 Dea-chleachtas maidir le Beartas Iompraíochta a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm

Chomh maith leis na ceanglais rialála don bheartas seo mar atá leagtha amach sa doiciméad seo, is féidir le soláthraithe seirbhíse feabhas a chur ar cháilíocht an chleachtais i gcur chun feidhme an bheartais iompraíochta bainistíochta sa tseirbhís. Sa rannán seo, tugtar breac-chuntas ar an dea-chleachtas sa bheartas seo agus cuirtear tuilleadh faisnéise in iúl nuair atá sí ar fáil.

- Ba chóir go léireodh cur i bhfeidhm an pholasaí seo i Réamhscoileanna Caighdeán Siolta go háirithe Caighdeán 5 [Idirghníomhaíochtaí](#).
- Ba cheart do sholáthraithe cur chuige intinne oscailte a ghlacadh chun tacú le hiompraíochtaí dearfacha agus ba cheart dóibh a bheith oscailte i gcónaí d'aon deis chun foghlama agus chun feabhas a chur ar sheirbhísí.
- Ba cheart straitéisí do leanaí agus do dhaoine óga a bheith réamhghníomhach agus machnamh a dhéanamh ar an gcaoi a dtacaíonn an tseirbhís le leanaí scileanna a fhorbairt amhail idirbheartaíocht, réiteach fadhbanna agus cabhair a iarraidh, lena bhféadfaí plé grúpa nó cláir frithbhulaíochta a áireamh.

- I gcás seirbhísí le leanaí réamhscoile agus leanaí atá in aois scoile, ba cheart go mbeadh an beartas oiriúnach ó thaobh aoise de. Mar shampla, d'fhéadfadh sé nach mbeadh na straitéisí atá leagtha amach do leanaí réamhscoile oiriúnach d'aois do dhaoine óga.
- Féadfaidh an tseirbhís, i gcomhpháirtíocht agus le toiliú na dtuismitheoirí, comhairle agus/nó tacaíocht sheachtrach a lorg ó ghníomhaireachtaí ábhartha chun straitéisí cuí agus éifeachtacha a fhorbairt don leanbh.
- Ba cheart an teanga laistigh den bheartas a thuiscint go héasca. D'fhéadfadh leagan do leanaí agus do dhaoine óga a bheith ar fáil i dteanga atá oiriúnach dá n-aois.
- Ba cheart do sheirbhísí rúndacht agus dínit leanaí a chothabháil in aon chumarsáid le tuismitheoir(i) nó caomhnóirí. Ba chóir aon chumarsáid a phleanáil go cúramach chun meas a léiriú don leanbh/duine óg.
- Má tá beartas frithbhulaíochta ar leith ag seirbhísí, ba cheart tagairt a dhéanamh dó laistigh den bheartas maidir le hiompar a bhainistiú.
- Féadfaidh an beartas a shainaithint cén iompraíocht nó cé na hiompraíochtaí nó cé na cásanna a mheastar a bheith ina dteagmhas tromchúiseach nó ina dteagmhais thromchúiseacha.
- Ba cheart do sholáthraithe a áirithiú go bhfuil an fhoireann ar an eolas faoi chuir chuige atá feasach ar an tráma chun tacú le leanaí agus chun iompraíochtaí dearfacha a chur chun cinn.
- Ba cheart do sholáthraithe agus do sheirbhísí dul i ngleic le haon saincheisteanna iompraíochta a thagann chun cinn agus iad a réiteach trí úsáid a bhaint as próiseas atá bunaithe ar chearta agus a bhreithnítear agus a chuireann san áireamh an méid atá ceart don leanbh nó do na leanaí lena mbaineann.
- Ba cheart do sholáthraithe agus do sheirbhísí gach iarracht a dhéanamh chun a áirithiú go mbeidh ionchur an linbh ag na straitéisí a úsáidtear chun tacú le hiompraíochtaí dearfacha do leanaí i gcás inarb iomchuí.
- Ba cheart do sholáthraithe agus do sheirbhísí a áirithiú go bhfuil na cleachtais a úsáidtear chun tacú le hiompraíocht dhearfach trédhearcach agus go gcuirtear in iúl iad do thuismitheoirí/chaomhnóirí agus d'aon duine a bhfuil baint acu leis an tseirbhís.
- Ba cheart go mbeadh straitéisí chun iompraíochtaí a bhainistiú cóir, oiriúnach ó thaobh forbartha de agus cothrom do gach leanbh agus duine óg.
- Ba cheart próisis chun tacú le hiompraíochtaí dearfacha a bheith faoi réir faireachán agus athbhreithniú leanúnach chun seasamh le tiomantas na seirbhíse seirbhísí sábháilte ardcháilíochta a sholáthar do leanaí, do dhaoine óga agus dá dteaghlaigh.

4.0 Aguisín

4.1 Faisnéis Tacaíochta

- Aistear Siolta: [Cur chuige príomhdhuine a úsáid](#)
- Aistear Siolta: [Treoir Chleachtais](#)
- Barnardos: [An tionchar a bhíonn ag caidrimh ar iompar leanaí in ELC](#)
- Barnardos: [Feasacht Tráma a Thógáil in ELC](#)
- An Roinn Leanaí, Míchumais agus Comhionannais: [Treoirlínte Cáilíochta Náisiúnta do Sheirbhísí Cúraim Leanaí do Dhaoine atá in Aois Scoile](#)
- Clár Linc: [Ag tacú le Folláine Mhothúcháin Leanaí | Leadership for Inclusion](#)
- An Clár Náisiúnta um Chosaint Leanaí: [Cosaint do Sheirbhísí Luathfhoghlama agus Cúraim Leanaí](#)
- An Ghníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach de chuid Tusla: [Ráiteas maidir le Cumhdach](#)
- Tusla: [Bainistíocht Iompraíochta do do Leanbh](#)

Tagairt QMS	EYI-GDE12.25
Leagan	V2.0
Dáta	12/12/2025